

FRVV/2018/ADVIES-01

CFSF/2018/AVIS-01

18/09/2018

**Advies van de Federale Raad voor de
Vroedvrouwen betreffende de screening op
baarmoederhalskanker (RCC) door
vroedvrouwen**

**Avis du Conseil Fédéral des Sages-Femmes
concernant le dépistage du cancer du col (RCC)
par la sage-femme**

Directoraat-generaal Gezondheidszorg

Gezondheidszorgberoepen en Beroepsuitoefening

Federale Raad voor de Vroedvrouwen
Victor Hortaplein 40, bus 10 - 1060 Brussel

www.health.fgov.be

Direction générale Soins de Santé

Professions des soins de santé et pratique
professionnelle

Conseil Fédéral des Sages-Femmes
Place Victor Horta 40, bte 10 – 1060 Bruxelles

www.health.fgov.be

FEDERALE RAAD VOOR DE VROEDVROUWEN	CONSEIL FÉDÉRAL DES SAGES-FEMMES	
<i>Advies van de Federale Raad voor de Vroedvrouwen betreffende de screening op baarmoederhalskanker (RCC) door vroedvrouwen</i>	<i>Avis du Conseil Fédéral des Sages-Femmes concernant le dépistage du cancer du col (RCC) par la sage-femme</i>	
FRVV/2018/ADVIES-01	18/09/2018	CFSF/2018/AVIS-01

Advies van de Federale Raad voor de Vroedvrouwen betreffende de screening op baarmoederhalskanker (RCC) door vroedvrouwen

In het kader van de uitoefening van hun beroep ontmoeten vroedvrouwen gezonde vrouwen voor, tijdens hun zwangerschap en met name kort na de bevalling, die niet onderzocht zijn met het oog op screening voor baarmoederhalskanker.

Het gaat hier om screening op baarmoederhalskanker bij vrouwen, o.a. in het kader van een gebruikelijke preventieve pre-/postnatale opvolging door de vroedvrouw. Als er na dit onderzoek een pathologie wordt vastgesteld, wordt de vrouw doorverwezen naar een gynaecoloog om de ernst ervan vast te stellen en vast te leggen welke stappen er moeten worden genomen.

Als een vroedvrouw die screeningstest afneemt, wordt de test minder (of zelfs helemaal niet) terugbetaald dan wanneer het onderzoek bij een arts plaatsvindt. Dat leidt tot een situatie van ongelijkheid voor o.a. vrouwen die ervoor kiezen om hun bevalling en het post partum door een vroedvrouw te laten opvolgen en in bepaalde gevallen tot een latere concretisering van de screening in afwachting van een volgend medisch consult.

Hoewel de screening op baarmoederhalskanker beschouwd wordt als een principieel gynaecologisch onderzoek, wordt die op opportunistische wijze aan het begin van de zwangerschap uitgevoerd of het vaakst nog tijdens het postnatale consult. Het postnatale consult behoort tot de uitoefening van de verloskunde en wordt uitgevoerd door de vroedvrouwen.

Ter informatie: de screeningsdekking van de baarmoederhalskanker in België bedraagt ongeveer 60% bij vrouwen tussen 25 en 65 jaar.

Het huidige wettelijke kader spreekt enerzijds over de uitvoering van aanvullende onderzoeken door de vroedvrouw in het kader van de uitoefening van de verloskunde (Het KB van 1 februari 1991 betreffende de uitoefening van het beroep van vroedvrouw bepaalt

Avis du Conseil Fédéral des Sages-Femmes concernant le dépistage du cancer du col (RCC) par la sage-femme

Dans le cadre de l'exercice de leur profession, les sages-femmes rencontrent des femmes en bonne santé durant leur grossesse et notamment en période postnatale et chez lesquelles un examen de dépistage du cancer du col n'a pas été réalisé.

Il s'agit ici du dépistage du cancer du col chez des femmes, entre autre dans le cadre d'un suivi préventif habituel pré/postnatal par la sage-femme. En situation de pathologie dépistée suite à cet examen, la femme est dirigée vers le gynécologue afin de constater le degré de gravité de la lésion et d'établir la conduite à tenir.

Actuellement, lorsque la sage-femme effectue ce test de dépistage, la femme est moins bien remboursée (voire pas remboursée du tout) lorsque l'examen a lieu chez un médecin. Cette circonstance entraîne une situation d'inégalité, entre autre vis à vis des femmes qui optent pour une sage-femme pour le suivi de grossesse et du post-partum et dans certains cas, un retard de concrétisation du dépistage en attendant une prochaine consultation médicale.

Si le dépistage du cancer du col est considéré comme examen gynécologique à la base, celui-ci est réalisé de manière opportuniste en début de grossesse ou le plus souvent lors de la consultation postnatale. La consultation postnatale rentre dans l'exercice de l'obstétrique et est effectuée par les sages-femmes.

Pour information en Belgique, la couverture de dépistage du cancer du col est d'environ 60% chez les femmes de 25 à 65 ans.

Le cadre législatif actuel parle d'une part de la réalisation par la sage-femme d'examen complémentaires dans le cadre de l'exercice de l'obstétrique (L'AR du 1er février 1991 relatif à la profession de sage-femme énonce que la sage-femme « doit procéder au dépistage des grossesses à haut

FEDERALE RAAD VOOR DE VROEDVROUWEN	CONSEIL FÉDÉRAL DES SAGES-FEMMES	
<i>Advies van de Federale Raad voor de Vroedvrouwen betreffende de screening op baarmoederhalskanker (RCC) door vroedvrouwen</i>	<i>Avis du Conseil Fédéral des Sages-Femmes concernant le dépistage du cancer du col (RCC) par la sage-femme</i>	
FRVV/2018/ADVIES-01	18/09/2018	CFSF/2018/AVIS-01

dat de vroedvrouw “zwangerschappen met verhoogd risico [moet] opsporen door indien nodig een of meerdere van de volgende onderzoeken en handelingen te verrichten of door erop toe te zien dat deze uitgevoerd worden: [...] aanvragen van bloedonderzoeken en andere aanvullende onderzoeken in het kader van de uitoefening van het beroep. [...] Art. 7. Indien de houder of houdster van de beroepstitel van vroedvrouw gedurende het toezicht op het verloop van de zwangerschap en tijdens de verschillende stadia van de bevalling en het post partum pathologische tekens vaststelt, moet zij/hij een beroep doen op een geneesheer of tot de overbrenging naar een ziekenhuis beslissen.”) En anderzijds heeft de wet het over de toepassing door de vroedvrouw van preventieve maatregelen en het opsporen van risico’s bij moeder en kind (gecoördineerde wet van 10 mei 2015: “Zonder afbreuk te doen aan de uitoefening van de geneeskunde zoals bepaald in artikel 3 wordt onder de uitoefening van het beroep van vroedvrouw verstaan: 1° het autonoom uitvoeren van de volgende activiteiten [...] preventieve maatregelen, het opsporen van risico's bij moeder en kind”).

Gezien deze problematiek zouden wij de Minister van Volksgezondheid willen vragen om die problematiek op te volgen.

Algemene conclusie:

Een wettelijk kader aanwezig is om deze screening te doen.

De FRVV vraagt de minister om deze handeling op te nemen in KB 1991.

De FRVV vraagt om de ongelijkheid in terugbetalingsvereisten weg te werken

risque en effectuant, si nécessaire, un ou plusieurs des examens et actes suivants ou en veillant qu'ils soient effectués : [...] demande d'analyses du sang et autres examens complémentaires dans le cadre de l'exercice de l'obstétrique [...] Art. 7. Lorsque la surveillance de la grossesse et durant les différents stades de l'accouchement et du post-partum, le ou la titulaire du titre professionnel de sage-femme observe des signes pathologiques, elle doit faire appel à l'assistance d'un médecin ou décider du transfert en milieu hospitalier ». Et d'autre part, la loi énonce l'application par la sage-femme des mesures préventives et la recherche des risques chez la femme et l'enfant (loi coordonnée du 10 mai 2015 : « Sans préjudice de l'exercice de l'art médical tel que défini à l'art.3, on entend par exercice de la profession de sage-femme : 1° l'accomplissement autonome des activités suivantes [...] les mesures préventives, la recherche des risques chez la mère et l'enfant »).

Au vu de cette problématique, nous souhaiterions demander à la ministre de la santé publique d'assurer le suivi de cette problématique.

Conclusion générale :

Un cadre juridique est en place pour effectuer ce dépistage.

Le CFSF demande au ministre d'inclure cet acte dans l'arrêté royal de 1991.

Le CFSF demande d'éliminer l'inégalité dans les exigences de remboursement

Katelijne de Koster

Voorzitter van de Federale Raad voor de Vroedvrouwen

*Présidente du Conseil Fédéral
des Sages-Femmes*